

O'ZBEKISTON ELEKTR-ENERGIYA TARMOG'IDA TAXIATOSH IES NING O'RNI.

Talabboyeva Mohinabonu

Navoiy davlat pedagogika instituti 3-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Taxiatosh IES ning O'zbekiston elektr-energiyasidagi o'rni va uning tarixi, yiliga qancha ishlab chiqarishi shuningdek, ekologiyaga ta'siri haqida bayon qilingan.

Kalit so'z: Taxiatosh, Qoraqalpog'iston Respublikasi, ekologiya, issiqlik samaradorligi.

Taxiatosh issiqlik elektr stansiyasi — Qoraqalpog'iston Respublikasining Taxiatosh shahridan 48 km uzoqlikda, Amudaryoning chap qirg'og'ida qurilgan. Shahar va stansiya qurilishi 1956-yil boshlanib, stansiyaning 12 MVt quvvatli birinchi agregati 1961-yil 10 sentabrda ishga tushirilgan. Shu yili styaning o'rnatilgan quvvatlari 28 MVt birinchi navbati qurilishi nihoyasiga yetkazilgan. 1964-yilda uning 24 MVt quvvatli 2navbati ishga tushirildi. 1969-yilda 200 MVt quvvatli 3navbat, 1974-yilda 110 MVt quvvatli 4navbati ishga tushirildi. 1980—1985-yillarda styaning 1 va 2 navbatlari demontaj qilindi. 1990-yilda 420 MVt quvvatli 5 va 6 navbati tamomlandi va styani kengaytirish ishlari nihoyasiga yetkazildi. Styada o'rnatilgan quvvatlar 730 MVt ni tashkil etadi. Quvvatlar 220, PO, 35 kV kuchlanishlarda uzatiladi. Oqar suv bilan ta'minlangan. Asosiy yoqilg'isi tabiiy gaz, zahira yoqilg'isi mazut. 2003-yilda 2905 mln. kVt•soat elektr energiyasi ishlab chiqardi. Stansiya O'zbekiston Respublikasining yagona energetika sistemasiga ulangan.

Taxiatosh Elektr Stansiyasi: O'zbekistonning Energiya Infratuzilmasida muhim O'rin

Taxiyatosh elektr stansiyasi (TEXS) O'zbekiston Respublikasining Toshkent viloyatida joylashgan yirik issiqlik elektr stansiyalaridan biridir. U mamlakatning energiya ehtiyojlarini qondirishda muhim rol o'ynaydi va sanoat, uy-joy sektorlarini elektr energiyasi bilan ta'minlaydi.

Tarixi va Qurilishi

Taxiyatosh elektr stansiyasining qurilishi 1970-yillarda boshlangan va u O'zbekistonning energiya tizimini modernizatsiya qilish maqsadida tashkil etilgan. Stansiya ko'p yillik tarixiy tajribaga ega bo'lib, mamlakatning energiya infratuzilmasida muhim rol o'ynaydi.

Texnik Xususiyatlari

Taxiyatosh elektr stansiyasi ko'p asrli issiqlik elektr stansiyasi bo'lib, u ko'pincha gaz va ko'mir yoqilg'ilaridan foydalanadi. Stansiyaning eng muhim texnik xususiyatlari quyidagilardan iborat:

- Energiya Ishlab Chiqarish Quvvati:** Taxiyatosh elektr stansiyasining umumiy quvvati taxminan 600 megavatt atrofida bo'lib, bu uning yirik sanoat obyekti ekanligini ko'rsatadi.
- Yoqilg'i Turlari:** Stansiya asosan tabiiy gaz va ko'mir yoqilg'ilaridan foydalanadi, bu esa energiya ishlab chiqarishda samaradorlikni ta'minlaydi.
- Issiqlik Samaradorligi:** Stansiya issiqlik energiyasini maksimal darajada samarali ishlatishga qaratilgan texnologiyalar bilan jihozlangan.

Ekologik Ta'sir

Taxiyatosh elektr stansiyasining ekologik ta'siri muhokama ostida bo'lgan masalalardan biridir. Gaz va ko'mir yoqilg'ilari, ayniqsa ko'mir, atrof-muhitga zararli chiqindilarni chiqarishi mumkin. Shu sababli, stansiya ekologik xavfsizlik va chiqindilarni kamaytirish choralarini amalga oshirishi kerak. O'zbekiston hukumati va energetika kompaniyalari ekologik samaradorlikni oshirish maqsadida modernizatsiya va qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanishni ko'zda tutmoqda.

Kelajak Perspektivalari

Taxiyatosh elektr stansiyasining kelajakdagi rivojlanishi va modernizatsiyasi O'zbekistonning energiya sohasida yuz berayotgan o'zgarishlar bilan bog'liq.

Energiya samaradorligini oshirish, ekologik xavfsizlikni ta'minlash va barqaror rivojlanish maqsadida, stansiyada yangi texnologiyalarni joriy etish rejalashtirilgan.

Xulosa

Taxiatosh elektr stansiyasi O'zbekistonning energiya tizimida muhim rol o'ynaydi va mamlakatning sanoat va uy-joy sektorlari uchun zarur bo'lgan elektr energiyasini ta'minlaydi. U o'zining yirik quvvati va energetik samaradorligi bilan mamlakat energiya infratuzilmasining ajralmas qismi hisoblanadi. Kelajakda ekologik xavfsizlik va samaradorlikni oshirishga qaratilgan chora-tadbirlar stansiyaning barqaror rivojlanishiga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston milliy ensiklopediyasi
2. Xabar.uz
3. Kun.uz